

ULUSLARARASI İLİŐKİLERİMİZ

Eğitim-Sen Tüzüğü'nün 5/f maddesinde uluslar arası ilişkilere yüklenen görev, Eğitim-Sen 4. Olağan Genel Kurulu kararlarında ve 4. Dönem Çalışma Programımızda yer alan hedefler doğrultusunda Eğitim-Sen'in uluslararası ilişkilerinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi çalışmalarına büyük önem verilmiştir.

A- Özellikle Eğitim Enternasyonalî'nin Avrupa Bölgesi içinde yer almamız nedeniyle, bu Bölge içinde yer alan diğer ülkelerin eğitim sendikaları ile daha yakın ilişki kurma, varolan ilişkileri geliştirme, bu örgütlerle yardımlaşma ve dayanışmayı güçlendirme amacıyla aşağıda belirtilen çalışmalar yapılmıştır:

1- Yunanistan sendikaları OIELE ve OLME ile 25-29 Ekim 2000 tarihleri arasında İstanbul'da ortak kültürel etkinlikler gerçekleştirilmiş ve sendikalarımız arasında daha sıcak bir işbirliğinin temelleri atılmıştır. Bu ilişkilerin devamı olarak OIELE tarafından 11-13 Mayıs 2001 tarihleri arasında Atina'da düzenlenen "Okul Örgütlenmesi ve İdaresi" konulu Konferans çalışmalarına Genel Başkan Alaaddin Dinçer ve Genel Başkan Yayın Sekreteri Nazım Alkaya katılmıştır. Bu Konferansa katılım, Yunanistan'daki eğitim sendikaları ile daha yakın ilişkiler kurulması bakımından da yararlı olmuştur.

2- 30 Mart 2001 tarihinde KTÖS Kongresine Uluslar arası İlişkiler Sekreteri Mustafa Turan katılarak Eğitim-Sen'in desteğini iletmıştır. Bu Kongre öncesinde, KTÖS'e karşı yürütülen baskıların yoğunlaşmış olması göz önüne alındığında Kongreye katılmamız, Kıbrıslı meslektaşlarımızla dayanışma açısından yararlı olmuştur.

3- 5-9 Mayıs 2001 tarihlerinde gerçekleşen GEW (Almanya) Kongresine davet edilen Eğitim-Sen, Genel Başkanı Alaaddin Dinçer tarafından temsil edilmiştir. Genel Başkan gerek Kongreye hitaben yaptığı konuşmada gerekse Kongreye katılan diğer ülke sendika temsilcileri ile görüşmelerinde Eğitim-Sen'i doğrudan tanıtmaya, sendikal perspektifini ortaya koymaya imkanı bulmuştur.

4- Portekiz CGTP'nin davet ettiği KESK heyetine Genel Örgütlenme Sekreteri Emir Ali Şimşek katılarak, EI üyesi FENROF ile görüşerek geleceğe dönük işbirliğinin temelleri atılmıştır.

5- 15-16 Aralık 2001 tarihlerinde Makedonya Eğitim, Bilim ve Kültür Emekçileri Sendikası'nın (SONK) 3. Kongresinde sendikamızı Genel Sekreterimiz Kemal Ünal ve Genel Özlük Hukuk Sekreterimiz Murat Yaman temsil etmiştir. Makedonya'nın içinde bulunduğu koşullar nedeniyle yazılı haberleşme imkanı bulamadığımızdan bu Kongreye katılım SONK ile daha sıcak ilişkiler kurulması açısından yararlı olmuştur.

6- 27 Ocak 2001 tarihinde Bulgar Öğretmenler Sendikası (SEB) yöneticileri ile İstanbul'da yapılan görüşmelerde her iki sendika arasında ortak çalışma ve işbirliği yapılması kararlaştırılmıştır. Bu işbirliğinin planlanacağı ortak toplantı için Bulgaristan'a davet edilmemize rağmen takvimlendirmede karşılaşılan sorunlar nedeniyle bu toplantı gerçekleştirilememiştir. Bununla birlikte, yazılı iletişim yoluyla çerçeve bir anlaşma metni hazırlanmış ve bu konuda mutabakata varılmıştır. Daha sonraki tarihlerde Eğitim Enternasyonalî heyeti ile yapılan görüşmelerde SEB'in işyeri temsilcileri eğitimi konusunda başarılı çalışmalar gerçekleştirdiği ifade edilmiştir. Bu bakımdan, Eğitim-Sen'in işyeri temsilcileri eğitimi programına katkı sağlayabileceği dikkate alınarak en kısa zamanda SEB ile ortak çalışmanın başlatılması yararlı olacaktır.

7- Kosova Eğitim Bilim Emekçileri Sendikası'nın (SBASHK) içinde bulunduğu zor koşullar nedeniyle bu sendikaya Eğitim-Sen tarafından destek sağlanması Merkez Yönetim Kurulumuz tarafından ilke olarak kabul edilmiştir. Ancak bu ülke ile haberleşme zorluğu yaşandığından çeşitli tarihlerde yaptığımız girişimler sonuçsuz kalmıştır. EI (Eğitim Enternasyonalı) kanalıyla bu kararımızı SBASHK'a iletmemize rağmen iletişim kurulamamıştır. Ayrıca, Kosovalı eğitimcilerin ücretlerinin ödenmemesiyle ilgili olarak EI'nin Acil Eylem Çağrısı yapması üzerine destek mesajı gönderilmiş ve yardıma hazır olduğumuz bildirilmiştir.

8- KESK'in içerisinde yer aldığı Dünya Kadın Yürüyüşü inisiyatifinin 14 Ekim 2000 tarihinde Brüksel'de 50.000 kadının katılımıyla düzenlediği yürüyüşe KESK adına katılan heyette Eğitim-Sen'i temsilen Merkez Kadın Sekreteri ile İzmir 1 No'lu, Ankara 2 No'lu, İstanbul 1 No'lu ve Mersin Şubelerinden 5 Kadın Sekreterimiz katıldı.

9- ETUC'un Sosyal Avrupa için 13 Aralık 2001 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirdiği Sosyal Avrupa Yürüyüşüne katılan KESK Heyeti içerisinde Genel Eğitim Sekreterimiz Ömer Buzludağ ve Genel Mali Sekreterimiz Adnan Gölpunar yer almıştır.

10- Balkan Konferansı

9-13 Ekim 2001 tarihinde Lefkoşe'de toplanan "Eğitim Reformları ve Nitelikli Eğitim" konulu Eğitim Enternasyonalı Balkan Konferansına Genel Sekreterimiz Kemal Ünal ile Genel Eğitim Sekreterimiz Ömer Buzludağ katıldı. Eğitim-Sen bu Konferansa "Eğitim Reformunda Sendikaların Rolü" konulu bir tebliğ sundu. Konferans bir Sonuç Bildirgesi çıkardı.

11- EI Avrupa Bölge Kongresi

28 Mayıs 2001 tarihinde Lüksembourg'da toplanan Avrupa Bölge Konferansına Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer katıldı. 35 ülkeden 8 milyon eğitim emekçisini temsil eden 70 adına 170 delegenin katıldığı Konferansta Genel Başkanımız 1355 oyla Avrupa Bölge Komitesine seçildi. Konferansa hem Eğitim Sen üzerindeki baskıları hem de sahte sendika yasasını içeren bir önerge verildi. Türkiye hükümetinin kınanması ve Eğitim Sen'in desteklenmesi kararı alındı. (Bu konuyla ilgili EI yazısı ektedir).

Genel Başkanımız Alaaddin Dinçer, 1 Ekim 2001 ve 21 Ocak 2002 tarihlerinde Brüksel'de yapılan Eğitim Enternasyonalı Avrupa Bölge Komitesi toplantılarına katıldı. Eğitim Enternasyonalinin çok kültürlü toplumlarda eğitimin karşılaştığı sorunlarla ilgili atölye çalışmasının Türkiye'de yapılmasını önerdik. Batılı ülkelerden ve İslam ülkelerinden eğitim örgütlerinin katılacağı atölye çalışmasının 15-16 Nisan 2002 tarihinde Türkiye'de yapılması kararlaştırıldı. Bu konuyla ilgili hazırlık çalışmaları ve görüşmeler sürmektedir.

12- Eğitim Enternasyonalı III. Dünya Kongresi

25-29 Temmuz 2001 tarihinde Tayland'da toplanan Eğitim Enternasyonalı 3. Kongresine Genel Başkanımız Alaaddin Dinçer katıldı. Kongrenin ana teması, EI Yürütme Kurulu tarafından daha önce Küresel Ekonomide Eğitim olarak belirlendi. Yürütme Kurulu bu tema üzerine eğitim hizmetlerinin özelleştirilmesi ve ticarileştirilmesini, pazar mekanizmalarının devlet okul sistemlerine girişini, yapısal uyum programlarını, küreselleşmiş bir ekonomide eğitimin ve öğretmenlik mesleğinin karşılaştığı dijital bölünme ve diğer zorlukları dile getiren bir önerge geliştirdi. Önerge aynı zamanda EI'nin bu zorlukları karşılayacak politika ve stratejisini içermektedir ve üzerinde tartışmalar yapıldıktan sonra önerge geçti. Bu ana temayla bağlantılı olarak belirlenen üç alt tema;

"Herkes için Eğitimi Başarmak için Ortak Çalışma"

"Eğitim ve Yeni Teknolojiler ve Küreselleşmenin Öğretmenler ve diğer Eğitim Çalışanlarının Hakları ve İstihdam Koşulları üzerindeki Etkisi"

ile ilgili metinler atölye gruplarında tartışıldı ve gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra Genel Kurulda oylanarak geçti.

Makedonya, Nepal, Burma, Afganistan, Cezayir, Peru ve Filistin'deki güncel sorunlarla ilgili olarak Eğitim Enternasyonalı'nın tutumunu deklere eden kararlar alındı. Ayrıca III. Dünya Kongresi Fujimori diktatörlüğünü yenen Peru halkıyla dayanışma ve kadın, kız ve erkek çocuk ticaretiyle mücadele etme kararı aldı. Japonya'da ortaokullar için aşırı sağcı gruplar tarafından hazırlanan tarih dersi kitaplarında Japonya'nın geçmişteki savaşlarının ve kullandığı şiddetin övülmesi Asya Pasifik ülkeleri arasında dostane ilişkilere zarar verdiği gerekçesiyle Japon hükümetine bu ders kitaplarının bir an önce değiştirilmesi için Eğitim Enternasyonalı adına çağrı yapan bir önerge geçti.

Hem Eğitim Enternasyonalı ile ilişki içinde yürüttüğümüz çalışmalar hem de Avrupa ülkelerinde faaliyet gösteren eğitim sendikalarıyla sürdürdüğümüz yakın ilişkiler, Eğitim-Sen'in Avrupa Bölge Komitesi üyesi olarak uluslararası düzeyde yerini almasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır. 28-30 Mayıs 2001 tarihinde Lüksembourg'da yapılan EI Avrupa Bölgesi Konferansında Genel Başkanımız Alaaddin Dinçer Komite Üyeliğine seçilmiştir. Eğitim-Sen böylece eğitim alanında ve sendikal alanda görüşlerini Komitede doğrudan ifade etme ve karar alma süreçlerinde etkin olma olanağına kavuşmuştur. Çok kültürlü toplumlarda eğitimin karşılaştığı sorunların tartışılacağı atölye çalışmasına Eğitim-Sen'in ev sahipliği yapması, önümüzdeki dönemde Eğitim-Sen'in uluslararası sendikal hareket içinde ve eğitimin sorunlarıyla ilgili tartışmalarda daha etkin bir rol üstelenme niyetinin bir göstergesidir.

B-Avrupa Bölgesi dışındaki sendikalarla da iletişim kurulması ve işbirliği imkanları yaratılmasına dönük girişimlerde bulunulmuştur. Bu bağlamda, ABD Ulusal Eğitim Birliği'nin (NEA) her yıl toplanan karar organı Temsilciler Meclisi toplantısına davet edilen Genel Başkanımız Alaaddin Dinçer, 29 Haziran- 7 Temmuz 2001 tarihleri arasında Los Angeles kentinde 10.000 kişinin katılımıyla toplanan NEA'nın 139. Temsilciler Meclisine katıldı. Bu toplantıya uluslar arası konuk olarak katılan ve dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen sendika temsilcileriyle yüz yüze görüşmeler yapma imkanı

elde edilmiştir. EI 3. Dünya Kongresi öncesi hazırlık çalışmalarının da yapıldığı bu toplantı da Eğitim-Sen'in görüşlerinin iletilmesi olanağı bulunmuştur. NEA'nın Missouri Eyaleti yöneticileriyle yapılan görüşmelerde Eğitim-Sen Şubeleriyle dayanışma ve işbirliği geliştirilmesi üzerinde durulmuş, Missouri bölgesinin deprem bölgesi olması nedeniyle deprem bölgelerimizdeki şubelerimiz arasında iletişim kurulması ve işbirliği yapılması konusunda olumlu adımlar atılmıştır. Daha sonra Kocaeli Şubemiz ile Missouri NEA arasında iletişim kurulmasına yönelik yazışmalar Sekreterliğimizce gerçekleştirilmiştir. Bu toplantı esnasında ayrıca Norveç NL, Macaristan ve Singapur Eğitim Sendikalarıyla ikili görüşmeler yapılmış, gelecekte daha yakın ilişkiler kurma konusunda fikir birliğine varılmıştır.

C- 155 ülkeden 306 üye örgüt vasıtasıyla 24 milyon eğitim emekçisini temsil eden Eğitim Enternasyonalisi ile sürmekte olan ilişkiler ve işbirliği çok yönlü olarak geliştirildi.

1- Türk Eğitim-Sen'in Eğitim Enternasyonaline üyelik başvurusu üzerine EI Genel Sekreterliği tarafından Eğitim-Sen'in bu üyelik başvurusu ile ilgili görüşü istenmiştir. Adı geçen bu sözde sendikamızın Eğitim Enternasyonalisi amaç ve ilkeleriyle bağdaşmayan çalışmalar içerisinde olduğu ve bu nedenle üyelik başvurusunun kabul edilmesinin gerektiği yazılı olarak EI'ne bildirilmiştir. Bu sendikamızın ve üst örgütünün sendikal bakış açısını ortaya koyan belgeler toplanarak bir dosya halinde, Genel Sekreterle yapılan görüşmeden Eğitim Enternasyonalisi'ne verilmiştir. Bu itirazımız üzerine EI Uzmanlar Komitesinden bir temsilci Türkiye'ye gelerek görüşmeler yapmıştır. Bu görüşmelerimiz sırasında da söz konusu sendikamızın uluslar arası sendikal normlara ve ilkelere uygun niteliklere sahip olmadığı yönündeki iddiamız belgeleriyle ortaya konmuştur.

2- 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü 2000 ve 2001 yıllarında Eğitim Enternasyonalisi perspektifi doğrultusunda Şubelerimiz aracılığı ile yaygın olarak kutlanmış, bu etkinlikler aracılığı ile Eğitim Enternasyonalinin tanıtımı yönünde olumlu gelişme sağlanmıştır. Bu çalışmalarla ilgili Eğitim Enternasyonalisi bilgilendirilmiş ve Eğitim-Sen'in çalışmaları takdirle karşılanmıştır.

3- Gerek sendikamızın tüzel kişiliğine, gerekse yönetici ve üyelerimize yönelik baskı ve engellemeler konusunda Eğitim Enternasyonalinin zamanında bilgilendirilmesine özen gösterilmiştir. Bu baskı ve engellemelerin son bulması için uluslararası düzeyde destek sağlanmıştır. Ayrıca, Kamu Çalışanları Sendikaları Yasasının TBMM görüşüldüğü dönemde, uluslar arası standartlara uygun bir sendika yasası için Eğitim Enternasyonalisi'nden destek sağlanmıştır. Sendikal faaliyetlerinden dolayı çok sayıda üyemizin ve yöneticimizin idari ve adli yargılamaya tabi tutulması, istekleri dışında görev yerlerinin değiştirilerek mağdur edilmeleri hazırladığımız raporlarla uluslararası platforma taşınmıştır. Ayrıca sendikal hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz kitlesel eylemler hakkında Eğitim Enternasyonalisi bilgilendirilmiştir.

Eğitim Enternasyonalisi tarafından yayınlanan, 155 ülkede eğitim alanında ki hak ihlalleri ve sendikal haklarla üye sendikaların genel durumu hakkında bilgi veren Barometre 2001 isimli yayından çeviriler yapılarak Eğitim-Sen'in dergi, broşür vb.

yayınlarda değerlendirilmiştir. Ayrıca ülkemizdeki basın kuruluşlarına da kaynak olarak ulaştırılmıştır.

EI 3. Dünya Kongresinde kabul edilen kararlar, etik deklarasyon Türkçe'ye çevrilerek basın yayın çalışmalarında kullanılmıştır.

EI Avrupa Bölge Konferansına sunulan kamusal eğitimle ilgili tartışma dosyası çevrilmiştir. Eğitim Enternasyonal Dergisinde yer alan eğitim ve sendikal alana ilişkin yazıların çevirisi imkanlar ölçüsünde yapılarak ilgili sekreterliklere verilmiş, zaman zaman yayınlarda kaynak olarak kullanılmıştır.

İlişkide olduğumuz yurtdışı sendikalardan gelen yazılı mesaj bildiri ve haberlerin çevirileri zamanında yapılarak MYK üyeleri bilgilendirilmiştir. Ayrıca MYK kararları doğrultusunda hazırlanan yazılar İngilizce'ye çevrilerek ilgili örgütlere gönderilmiştir.

Uluslararası Sendikalardan Sağlanan Sosyal Yardımlarla İlgili Çalışmalar

Eğitim Enternasyonal tarafından sağlanan ve depremden zarar gören üyelerimize ulaştırılan maddi yardımlarla ilgili yazışmalar yürütülmüş, harcamalara ait belgelerin ve raporların çevirisi yapılarak EI'ne gönderilmiştir.

4. Olağan Genel Kurul kararı gereğince eski yöneticilerimizden Kadri Gökdere'ye sağlanan maddi yardımın ailesine ulaştırılması ve belgelerinin GEW'e gönderilmesi sağlanmıştır. Ayrıca, Van'da kaçırılan ve akıbetleri belli olmadığı için maaşları ödenmeyen Cengiz Tan ve İbrahim Tanrıku'nun ailelerine GEW aracılığı ile maddi destek sağlanması ve ilgili kişilere teslimi çalışmaları yürütülmüştür.

Eğitim Enternasyonal tarafından gönderilen hukuk yardımının harcanmasına ilişkin belgelerin çevirisi yapılarak Eğitim Enternasyonaline gönderilmiştir.

Eğitim Çalışmaları

Eğitim-Sen'in bir önceki çalışma döneminde Eğitim Enternasyonal Koordinatörlüğünde yapılması kararlaştırılmış olan eğitim projelerinin 4. çalışma döneminde de sürdürülmesi MYK tarafından karara bağlanmıştır. Bu karar doğrultusunda Eğitim Enternasyonal Genel Sekreterliği, GEW, AOb, NL, LF ile ilişki kurulmuş ve Yönetim Kurulumuzun bu düşüncesi kendilerine iletilmiştir. Bu eğitim projelerinin yeniden değerlendirilmesi amacıyla ortak bir çalışma toplantısı yapılmasının taraflarca benimsenmesi üzerine toplantı 10-12 Aralık 2000 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Eğitim Enternasyonal, GEW, LF ve AOb temsilcileri katılmıştır. Görüşmelerde işyeri temsilcileri eğitimi uygulamaları, hedefleri açısından değerlendirilmiş ve işbirliğinin LF ile genişletilerek sürdürülmesi, eğitimcilerin eğitimi projesinin ise GEW ve AOb ile ortak yürütülmesi kararlaştırılmıştır. Bunun yanı sıra, Eğitim-Sen'in örgütsel yapısının gelişmesine ve güçlenmesine yönelik görüş alışverişinde bulunulmuştur. Bu toplantıda alınan kararlar çerçevesinde gerek işyeri temsilcileri eğitimi gerekse eğitimcilerin eğitimi projeleri Eğitim Sekreterliği ile ortaklaşa hazırlanmış, işbirliği yapılacak sendikalarla mutabakat sağlanmış, uygulamaya dönük anlaşma metinleri imzalanmış ve planlandığı şekilde uygulamalar gerçekleştirilmiş, yıl sonu raporları hazırla-

narak işbirliği yapılan sendikalara iletilmiş ve sendikaların projeye ilişkin maddi katkılarına ilişkin yazışmalar düzenli olarak yürütülmüştür. Daha önce kadın eğitimi projesine partner olarak katılması kararlaştırılmış olan NL temsilcisi bu toplantıya gelmemiştir. Bunun üzerine NL ile yazışmalar yapılarak ilişkilerin ve işbirliğinin devamı sağlanmıştır.

2000 yılı proje çalışmalarının değerlendirilmesine ve gelecekteki çalışmaların planlanmasına dönük toplantı 20-23 Kasım 2001 tarihleri arasında İstanbul'da GEW, AOb, NL ve LF temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Devam eden projelerin değerlendirilmesi yanında NL'nin kadın eğitimi, LF'nin işyeri temsilcileri eğitimi, GEW ile AOb'nin eğitimcilerin eğitimi projeleriyle ilgili işbirliğinin devamı kararlaştırılmıştır. Bu çalışmalarla ilgili yazışmaların yapılması ve raporların çevrilerek gönderilmesi Sekreterliğimiz tarafından düzenli olarak yerine getirilmiştir.

Eğitim-Sen üye potansiyeli açısından önemli bir güce ulaştığı gibi, ekonomik yönden de güçlenmiştir. Ayrıca, uluslararası düzeyde etkin bir konuma gelmesinin Eğitim-Sen'e bazı görev ve sorumluluklar yüklediği göz önüne alınarak, henüz gelişme süreci yaşayan sendikalara destek sağlanması yeni dönemde ciddi olarak değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Ayrıca, eğitim ve sendika alanlarında dünyada yaşanan gelişmeleri takip edebilme, üyelerine bilgi akışını sağlama, çalışma alanıyla ilgili uluslar arası toplantılara katılarak görüş ve önerilerini ortaya koyarak alınacak kararlarda etkin olabilme açısından Eğitim-Sen yetkin kadrolar yetiştirmeyi öncelikleri arasına almalıdır.

EĞİTİM ENTERNASYONALİ (E.I.)

Balkan Konferansı

Nicosia (Lefkoşe), Kıbrıs, 10-12 Ekim 2001

Sonuç Deklarasyonu

Bulgaristan (SEB ve Podkrepa), Kıbrıs (Kıbrıs Rum Kesiminden Örgütler OELMEK, OLTEK, POED, Kıbrıs Türk Kesiminden Örgütler KTOS ve KTOEOS), Hırvatistan (IURHEEC, Makedonya (SONK)), Yunanistan (OLME ve DOE) ve Türkiye (EĞİTİM-SEN) Öğretmen Örgütlerinin katıldığı Balkan Konferansı, "Eğitim Reformları Karşısında Nitelikli Eğitim" temasıyla 10-12 Ekim 2001 tarihleri arasında Kıbrıs Magosa'da yapıldı. Tartışmaların sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşıldı:

Eğitim, modern toplumun en önemli etkinliklerinden birisidir ve ilerlemenin, işbirliği ve karşılıklı anlaşmanın ön koşuludur. Değişen bir dünyada eğitim bu değişikliklerin dinamiklerini izlemelidir ve toplumun yeni taleplerine uyum sağlamalıdır. Eğitim reformlarına ihtiyaç duyar; fakat bu reformlar toplumun bütününe onayıyla, zamana uygun olarak iyi planlanmalı, bilimsel bir temelde iyi hazırlanmalıdır. Reformlar öğrencilerin çıkarına yapılmalıdır ve öğretmenler bu reformları kabullenen, açıklayan ve onları hayata geçiren asıl aktörler olmalıdır. Reformların başlıca hedeflerini yerine getirmek için öğretmenlerin iyi vasıflara sahip olması gerekir. Hedefleri çok net olma-

lıdır ve reformların uzun dđnemli olması, eğitimdeki gelenekleri temel alması, bu alandaki yeniliklerin hepsini kapsamayı gerektirir.

Reformlar devletin sorumluluğundadır, nitelikli, eğit fırsat sağlamak zorundadır ve demokrasi, hořgđrđ, farklılıkları tanıyan, barış içinde bir arada yaşama ve karşılıklı anlayış kapasitesine sahip bir ruha dayalı yapılmalıdır. Reformlar, okulların đđrencilerini eğitmesine ve yeni yzyılın gercek yaşamda ağır sorumluluklar taşıyan yurttaşlarının yaratmasına yardım etmelidir.

Eğitim reformlarının ana hedefi niteliklidir, bu yksek nitelikli, bir çeşitli pedagojik metotlar kullanan, iyi ücret ödenen, iyi koşullarda çalışan, đđretirken yeni teknolojiler kullanan, herhangi politik partinin etkisi altında olmazsınız demokratik bir okulda çalışan, tutuculuğu reddeden, her tđr saldırgan savaşların ve insan hakları ihlallerine karşı eğitimi barış için kullanan motive edilmiş đđretmenler demektir.

Reformlar đđrencilerin eleştirel dđřünmesine, analiz etmesine, aktif olmasına, gercek hayata entelektüel olarak iyi hazırlanmasına yardımcı olmalı, ufkunu genişletebilecek her tđr bilgiyi kullanmaya hazır ve istekli olan, uyumlu bir şekilde gelişmiş bireyler ve yurttaşlar yaratmalıdır.

Đđretmenleri ve diğer çalışanları en çok temsil eden örgütler olarak đđretmen sendikaları, daha iyi nitelikli eğitime ulaşılması için bir hayli değişiklik gerektiren eğitimin gelişmesinde çok önemli bir unsurdur.

Đđretmenler eğitimde sendikalarla dayalı ve onlarla birlikte bir strateji izlemelidirler. Mesleki özgürlükler, iyi çalışma koşulları, söz konusu vasıflar, sürekli mesleki gelişme onlara verilmek zorundadır. Sosyal partnerler olarak saygı gösterilmelidir, karar alma süreçleri üzerinde etkileri olmalıdır, eğitime yardımcı olmak için sosyal kültür ve politik gelişmelerin bütün dinamiklerini takip etmelidir. Sistemin ana unsuru olarak đđretmenler, Bilgi Yzyılı olan 21. yzyılın mevcut talepleri ve zorluklarıyla karşı karşıya gelmelidir. Đđretmen Sendikaları bölgesel ve uluslar arası düzeyde birleşmeli ve dayanışma yoluyla asıl hedeflerine- üyelerinin hakları ve đđretmenlerin toplumdaki çok önemli misyonunun kabul görmesi- ulaşmalıdır .

12 Ekim 2001 tarihinde Nicosia'da(Lefkoşe) kabul edildi.

Balkan Konferansına Genel Sekreterimiz Kemal Ünal tarafından sunulan Tebliğ:

Eğitim Reformunda Sendikaların Yeri ve Önemi

Eğitim, nitelikli eğitim, ömür boyu eğitim, eğitim reformu gibi kavramları ve Avrupa düzeyinde nitelikli eğitimin kriterlerini, daha da ötesinde ocuk hakları, insan hakları gibi kavramları incelediğimizde bu kavram ve süreçlerin ortak bir başka kavramda bulunduğunu görürüz: Kültür. Nitelikli bir eğitim sürecinin oluşturulması çabasıyla belirlenen kriterler doğrultusunda yapılacak reformların başarılı olması için, öncelikli olarak adı geçen ülkenin evrensel kültürün yanı sıra kendi kültürünü, ama daha da önemlisi o ülkenin genel eğitim kültürünü incelemesi gerekmektedir.

Bu inceleme eğitimin hangi alanlarında reform yapılması gerektiğini ortaya çıkarmakla birlikte, eğitim süreçlerinin temel aktörlerinden olan öğrenci, veli, öğretmen ve ilgili diğer kesimlerce olası reform hareketlerinin kabul görüp görmeyeceği ve dolayısıyla reformların etkili olup olamayacağı konusunda ön bilgi verecektir.

Eğitim reformlarıyla ilgili olarak kültür kavramının incelemesi sürecinde bir ülkenin genel eğitim kültürünün önemli alt-kültürlerinden biri olan öğretmenlere ait alt-kültürün incelenmesi kaçınılmazdır. Bu kaçınılmazlık, eğitimin genel amaçlarına bakıldığında, öğretmenlerin ülkelerin genel kültürlerini şekillendiren en temel aktörlerden olmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla eğitim alanında yapılacak herhangi bir reform hareketinde, öğretmenlerin bu reform hareketinin başarısıyla doğrudan ilişkilendirilmesi doğaldır.

Bu bilgiler ve belirlenen kriterler ışığında, öğretmenlerin eğitimi, statüsü, rolü ve sosyal ortamı hakkında reformların yapılması, eğitimin diğer süreçlerinde yapılması gereken reformlar kadar önemli ve birbirlerini tamamlar nitelikte olduğu açıktır.

Bazı eğitim sosyologları, öğretmenlerin statüsünün, temel görevi sadece uygulamakla sınırlı olan kamu çalışanları statüsüne düşürüldüğünü ileri sürüyorlar. Ayrıca program geliştirme, planlama, materyallerin geliştirilmesinde pasif konuma düşürülen öğretmenlerin gelişimlerinin doğrudan etkilediğinden söz ediyorlar. Bunun yanı sıra, çevrenin tarihsel ve kültürel şartlarını değerlendirerek program geliştiremeyen öğretmenlerin bu pasif konumlarının eğitimde öncelikli olarak okuma-yazma, okuduğunu anlama, matematik, fen bilimleri gibi alanlarda kaliteyi düşürdüğünü belirtiyorlar.

Dolayısıyla öğretmenlerin eğitim süreçleri ile ilgili her alanda aktif olmalarının gerekliliği ve onların uygulayıcı birer kamu görevlisi değil birer entelektüel işgücü olduklarını, olmaları gerektiğini kabul etmek gerekmektedir.

Burada entelektüel kavramı ile kastedilen şudur: Öğretmen, yaşadığı dünya, ülke ve yakın çevresine ait gerçekleri bilen, bu gerçeklerle baş etmek için kendisini sürekli geliştiren, yenileyen ve düşünen kişiler olmaları gerekir. Öğretmenlerin bu günkü statüleri ve entelektüel yapıları göz önüne alındığında, bu konuda reform yapılmasının gereği açıktır.

Eğitimin herhangi bir alanında yapılan reformlar gibi, öğretmen yetiştirilmesi alanında yapılacak reformlar da oldukça kompleks bir yapıya sahiptir. 1990'da Jomtien'de yapılan "Herkes için Eğitim Konferansı" sonucunda oluşturulan beyannamede de belirtildiği gibi, eğitim alanında yapılacak olan bir reform ülkenin genelini etkileyeceği için resmi ve resmi olmayan birçok kurumun işbirliğini gerektirecektir.

Üniversiteler, devletin eğitimle ilgili olan her kademedeki birimi (Milli Eğitim Bakanlığı'ndan okullara kadar), eğitim sendikaları, özel ve resmi ticari kuruluşlar işbirliği içerisine girmesi gereken kurumlara sadece birkaç örnek olarak sayılabilir.

Nitelikli eğitim için yapılacak herhangi bir reformun sadece devletin üst kademelelerinde planlaması yerine, eğitimin birebir içinde olan eğitim emekçilerinin ve onların sendikalarının bu sürece katılması, yapılacak reformun köklü olması için temel şartlardan birisidir. Yaşadığı çevreye duyarlı olduğu, kritik (eleştirel) düşünme becerisine sahip ve sürekli öğrenmeye açık olduğu düşünülen entelektüel bir öğretmenin, içinde bu-

lunduğu eğitim sürecinin durumsal analizini yapması, ihtiyaç belirlemeye gitmesi ve bunlar doğrultusunda nitelikli eğitimin gerçekleşmesi için fikirsel üretimde bulunması ve bu fikirsel üretimlerin bir merkezde toplanarak ülkenin genel eğitim sürecini daha nitelikli hale getirmek üzere olası reform girişimlerinde bulunmak daha gerçekçi bir yaklaşım olacaktır.

Bu aşamada, öğretmenlerin nitelikli olarak yetişmeleri ve sürekli kendilerini eğitmeleri ve yenilemeleri, onları eğiten ilgili yüksek öğrenim kurumlarının sorumluluğunda gibi görünse de eğitimin yaşam boyu devam ettiği düşünüldüğünde, yükseköğrenimleri sonrası öğretmenlerin hızla gelişen dünya içerisinde gerekli donanımları kazanması konusunda da sendikalara görev düşmektedir. Dolayısıyla bu konuda da güçlü bir işbirliğinin gerekliliği söz konusudur.

İşbirliğine ihtiyaç duyulan birçok kurum sayılabilir, ancak nitelikli bir eğitim için gerekli üretim ve işbölümü ve işbirliğini rahatlıkla koordine edebilecek olan kurumlar ise sendikalardır. Öğretmen yetiştirmeden başlayarak eğitim sürecinin her kademesinde demokratik mekanizmaların işletilmesi ve katılımcılığın sağlanması eğitimde yaşanan sorunların daha iyi anlaşılmasına ve bu çerçevede de sorunların aşılmasına katkı sağlayacaktır.

Bireylerin sorunu tespit ve çözüme noktasında işlevsiz kalacağı bir gerçekliktir. Bireysel çözümler lokaldır ve kalıcı değildir. Bireysel çözümlerin objektif olduğunu söylemek de mümkün görünmemektedir. Eğitim sisteminde yaşanan sorunlar tek bir okul ya da bölgeyle sınırlı değildir. Sorunlar daha çok sistemin kendisinden kaynaklanmaktadır. Sendikaların önemi bu noktada açığa çıkmaktadır. Sendikaların örgütlü güçlerini avantaja dönüştürme şansları bulunmaktadır. Sendikalar hak alma ve korumanın, sorunları tespit ve çözmenin itekleyici gücüdür.

Örgütlü olma ve örgütlü davranma alışkanlığının olmadığı ülkelerde çalışanların örgütü sendikaların bütün eksik yönlerine karşın, sorunların çözümünde etkili bir konumda olacağı bir gerçekliktir. Aksi durumda, yöneten-yönetilen ilişkisinde, demokratik mekanizmaların işlemesine izin verilmeyeceği ortadadır.

Sendikalar, olası reformların planlanması ve uygulamasında ilgili eğitimin unsurları (öğretmenler, öğrenciler, veliler...) arasında aracı bir kurum niteliğinde görev alabilecek yeterliliktedir. Sendikalar, öğretmenlerin nitelikli eğitim üzerine ürettikleri fikirlere ulaşma ve bunları toplama, düzenleme ve anlamlı bir şekilde bir araya getirerek, devletin eğitimle ilgili üst kademelerine iletilmesinde etkin bir role sahip olması gerekmektedir.

Eğitim sendikalarının bu kilit rolü, öğretmen, öğrenci, veli ve diğer eğitim çalışanlarını kendi dinamiği içerisinde barındırmasından kaynaklanmaktadır. Öğrenci ve velilerle doğrudan ilişki ve iletişim içerisinde bulunan öğretmenler, bu kişilerden aldıkları geri bildirimleri mensubu oldukları sendikalarla doğrudan paylaştıklarından ve sendikaların da ayrıca öğretmenler aracılığı olmadan bu kesimlerle kurduğu iletişim, bu kurumu nitelikli eğitim sürecinde yapılacak reformların her aşamasında merkezi bir konuma getirmektedir. Bu merkezi konum, eğitimin temel aktörlerinden gelen herhangi bir bilgiyi, değerlendirmeyi uygun bir zeminde kullanarak gerekli yerleri harekete geçirmesi gereken bir konumdur.

Sendikalar elbette çift yönlü bir iletişim ve etkileşim içerisinde bulunmak durumundadırlar. Öğretmen, veli, öğrenci, ve diğer eğitim çalışanları gibi eğitimin temel aktörlerinden gelen bilgi ve geribildirimleri devletin eğitimle ilgili üst kademelerine iletmenin yanı sıra, bu kademelerce yapılandırılan reform etkinliklerinin incelenmesi, yorumlanması ve değerlendirilmesinin yapılması ve eğitimle ilgili aktörlere bu reformlar hakkında bilgi vermesi, yaygınlaştırılmasına katkıda bulunması ve uygulamada çıkabilecek sorunlarda yardımcı olmasının yanı sıra bu reformların benimsenmesine katkıda bulunacaktır.

Sendikaların kurum ve kesimlerarası dengeleyici bir rolü de vardır. Eğitimin herhangi bir kademesince yapılandırılacak bir reform hareketinin incelenmesi aşamasında sendika, bu reformların nitelikli eğitim için belirlenen kriterler, ülkenin varolan genel koşulları, uzun vadedeki ihtiyaç ve sorunlara cevap verir nitelikte olup olmaması gibi bir takım kriterler yardımıyla uygulanabilirliği üzerine yapacağı çalışmalarla, uygulama sürecinde ya da sonuçlan itibarıyla başarısız olma olasılığı olan bir girişimi engelleme veya uygulama sürecinde kurum veya kesimlerarasında çıkabilecek sorunların giderilmesinde dengeleyici bir role sahiptir.

Ayrıca sendikaların bünyesinde barındırdığı kitle düşünüldüğünde, nitelikli eğitim için gerekli verileri toplamak amacıyla ihtiyaç analizi, bilimsel araştırmalar, projeler vb. etkinlikleri gerçekleştirecek kapasitede olduğu görülmektedir. Hangi düzeyde olursa olsun bir eğitim kurumuna gerekli eğitim, araştırma, bilgi ve uzman desteği sağlanması bu kurumlan ve çalışanlarının sürekli gelişim içinde bulunmasına katkıda bulunacaktır. Ayrıca böyle bir destekle yapılan çalışmalar eğitimin sürekli iyileştirilmesinde ihtiyaç duyulan adımları atmak için gerekli veriler sağlayacaktır.

Elde edilen bu verilerden adı geçen ülke koşullarında nitelikli eğitim için kriterlerin belirlenmesinde ve bunların Avrupa düzeyinde belirlenen kriterlerle karşılaştırılmasında yararlanılabilecektir. Bu karşılaştırma fikrinsel düzeyde etkileşimi sağlayacağından niteliğin artırılmasında temel süreçlerden birisidir. Diğer ülkelerdeki sendika ve ilgili kuruluşlarla girilen işbirliği, iletişim, ve karşılıklı destek sendikaların daha etkin olmalarında gerekli bir süreçtir.

Sonuç olarak, demokratik ve katılımcı yapısıyla sendikalar eğitim reformu ve eğitimin yeniden yapılandırılması konusunda önemli görevler üstlenmeye aday örgütlerdir. Şu gerçeğe bir kez daha vurgu yapılmalıdır. İşkolunda sendikaların temsil ettiği kitle tarafından benimsenmeyen uygulamaların başarı şansı yoktur.

Sn. Ahmet Necdet Sezer

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Ankara

Brüksel, 31 Mayıs 2001

Sayın Cumhurbaşkanı,

155 ülke ve bölgeden 305 üye örgüt vasıtasıyla 24 milyon öğretmen ve eğitim çalışanını temsil eden Eğitim Enternasyonalı, EĞİTİM SEN'i üyeleri arasında saymaktadır.

28 Mayıs tarihinde Lüksembourg'da yapılan Avrupa Bölge Konferansında Eğitim Enternasyonalinin Türkiye'yle ilgili bir karar aldığını size bildirmek için yazıyoruz.

Karar metni şöyledir:

"28 Mayıs 2001 tarihinde Lüksembourg'da toplanan Eğitim Enternasyonalı Avrupa Komitesi, Devlet Güvenlik Mahkemesi kararını takiben Terörle Mücadele Şubesine mensup polislerce EĞİTİM SEN binasının aranmasını kınar;

aynı zamanda, sendika yasa tasarısı üzerine toplu sözleşme hakkı ve grev hakkı ile ilgili kaygıları dile getirmek üzere kamu çalışanları sendikalarının yönetimi ile görüşmesi için Türkiye'deki hükümete çağrı yapar."

Eğitim Enternasyonalı, uluslararası temel çalışma sözleşmelerinin Türkiye'de uygulanmasını izlemeye devam edecektir ve bu sözleşmelerin ihlali durumunda uluslararası kamuoyunu bilgilendirecektir.

Saygılarımla,

Fred van Leeuwen

Genel Sekreter

Bilgi: Sn. Bülent Ecevit Başbakan

Sn. Saadettin Tantan İçişleri Bakanı

Sn. Metin Bostancıoğlu Milli Eğitim Bakanı

ICFTU

